

zajednice koji žive u Srbiji”⁷⁵⁶ Kada je ovo krivično delo učinjeno prinudom, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi, oštećenjem tuđih stvari, skrnavljenjem spomenika, spomen obeležja ili grobova predviđena je strožija kazna.

Inkriminisano je i izlaganje poruzi grupe ili pojedinca zbog pripadnosti određenoj rasi, boji kože, veri, nacionalnosti, etničkog porekla ili nekog drugog ličnog svojstva (čl. 174). Krivični zakonik predviđa i krivična dela podsticanja na izvršenje zločina genocida i ostalih ratnih zločina (čl. 375 KZ), pozivanja ili podsticanja na agresivni rat i izdavanje naredbe za vođenje agresivnog rata (čl. 386). Ipak, u praksi su veoma retki slučajevi krivičnog progona zbog izazivanja nacionalne, rasne i verske mržnje ili zbog ratne propagande.

Krivični zakonik inkriminiše govor mržnje i zabranjuje promociju na bilo koji način, ideja ili teorija koje zagovaraju ili podstrekavaju mržnju, diskriminaciju ili nasilje zasnovano na rasi, boji kože, verskoj pripadnosti, nacionalnosti, etničkom poreklu ili nekom drugom ličnom svojstvu (čl. 387, st. 4 KZ). Zabranjena je i pretnja da će se izvršiti krivično delo prema licu ili grupi lica zbog njihove pripadnosti određenoj rasi, boji kože, veri, nacionalnosti, etničkom poreklu ili zbog nekog drugog ličnog svojstva (čl. 387, st. 5 KZ). Krivični zakonik predviđao je krivično delo nasilničkog ponašanja na sportskoj priredbi ili javnom skupu (čl. 344a).

Posebne okolnosti za odmeravanje kazne za krivično delo učinjeno iz mržnje (zločin iz mržnje) predviđene su članom 54a Krivičnog zakonika. Ovaj član predviđa da će sud ceniti kao otežavajuću okolnost ako je krivično delo učinjeno iz mržnje zbog pripadnosti rasi i veroispovesti, nacionalne ili etničke pripadnosti, seksualne orientacije ili rodnog identiteta drugog lica, osim ako ona nije propisana kao obeležje krivičnog dela.

Zakonom o javnom informisanju i medijima zabranjeno je objavljivanje ideja, informacija i mišljenja kojima se podstiče diskriminacija, mržnja ili nasilje protiv osoba ili grupe osoba zbog njihovog pripadanja ili nepripadanja nekoj rasi, veri, naciji, etničkoj grupi, polu ili seksualnoj opredeljenosti ili drugog ličnog svojstva, nezavisno od toga da li ista radnja predstavlja ujedno i krivično delo (čl. 75). Odgovornost je isključena ako je ovakva informacija deo novinarskog teksta, a objavljena je bez namere da se podstiče diskriminacija, mržnja ili nasilje, kao deo objektivnog novinarskog izveštaja ili u nameri da se kritički ukaže na ove pojave (čl. 76).

Budući da se internet i društvene mreže sve više koriste u Srbiji i da se na njima mogu naći sadržaji kojima se krše odredbe o zabrani širenja govora mržnje, sve su češće rasprave o tome koji legitimni načini mogu da se koriste da bi se ova pojava sprečila. Na osnovu člana 14 Direktive EU o elektronskoj trgovini može se zaključiti da Internet posrednik ne snosi odgovornost za objavljeni komentar ukoliko nije imao saznanja da je komentar nedozvoljene sadržine i ako je po saznanju uklonio takav komentar. Ukoliko su ispunjeni ovi uslovi odgovornost snosi isključivo autor komentara.

Prema do sada usvojenim standardima koji se tiču zločina iz mržnje obaveza je država da ove slučajeve evidentiraju da bi se tako pratili slučajevi zločina iz mržnje. Koliko je poznato